СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 83. Джерзі Сиֹті, Н. Дж., субота, 12-го квітня 1941. No. 83. Jersey City, N. J., Saturday, April 12, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОМУНІСТИ ІНСПІРУЮТЬ СТРАЙКИ В ОБОРОННІМ ПРОМИСЛІ

МЕДИСОН (Висконсин).—Висконсинська стейтова леґіслятура назначила давніше комітет, зложений з сімох членів, які мали провірити діяльність комуністів в страйку Аліс-Чалмерс, Милвокі, Вис. Тепер шістьох членів з цього комітету подало вислід своїх доходжень, з якого виходить, що комуністи в страйку фабрики Аліс-Чалмерс, що мала на 45 міліонів долярів урядових воєнних замовлень, таки добре мачали пальці. Двох споміж найвищих провідників страйкуючої юнії є, чи були, активними членами комуністичної партії і брали участь в нарадах цеї партії, яка прямувала до викликування страйку в згаданій фабриці. Комуністи на тих нарадах висказувались, що треба заправляти робітників до страйків, бо це робить їх добрими революціонерами. Зокрема завданням комуністичної партії є мати зреволюціонізованих робітників в фабриках, які виробляють воєнні продукти.

ФОРД І ЮНІЯ К.П.О. В ЗАСАДІ ПРИЙМАЮТЬ УСЛІВЯ ЗАМИРЕННЯ.

ДІТРОЙТ. — Заряд фабрики Форда і провідники страйкуючої автомобільної юнії, належачої до К.П.О. в засаді згодились приняти услівя замирення, видвигнені ґубернатором стейту Мішіґен, Вен Веґонером. Страйкуючі робітники мали свій масовий мітинґ в галі Колісеюм і на тім мітинґу з великою радістю одобрили заходи ґубернатора привести до замирення. Членство зібране на мітинґу навіть дало всякі повновласти для своїх провідників, щоб вони до замирення таки довели.

БОРОТЬБА КВИЛА З ЛЯ ҐВАРДІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — Комунізуючий провідник нюйорської юнії транспортових робітників, Майкел Квил, вніс меморандум на руки ґубернатора Лімена, щоб той ужив своїх впливів і не допустив до ухвалення в стейтовій леґіслятурі закону, на основі якого забороненоб робітникам, занятим на комунікаційних сітках — собвеях елевейторах і автобусах — страйкувати, під карою до 20 літ тюрми. Такого закону домагається посадник Ля Ґвардія, який хоче тим запобігти страйкови на комунікаційних сітках Ню Йорку. Квил говорить, що такий закон є неконституційний.

ДОСЛІДАМИ НАД НІМЕЦЬКИМИ ФОНДАМИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Власти видали „супіну", примусові запрошення до переслухань, представникам пятьох великих хемічних заведень в Америці. Ті заведення роблять бизнес з сотками інших заведень, виробляючих, чи продаючих хемічні вироби. Завданням тих доходжень є провірити підозріння, які має уряд, що німецькі капітали, які залишились в американській економічній системі, діють в той спосіб, що це виходить на шкоду Америці. Це шкідливе діяння головно проявляється в хемічнім промислі, де правна власність над ріжними хемічними винаходами знаходиться безпосередньо, або посередньо в руках німців.

ПОМІЧ ДЛЯ ЮГОСЛАВІЇ.

НЮ ЙОРК. — 29 чільних американців підписало заклик до американської суспільности, в якім говорять, що Америка повинна негайно дати через Американський Червоний Хрест видатну поміч для югославського населення, яке так хоробро бореться з німецькою і італійською аґресією. В той спосіб Югославія дістане не лиш гуманітарну, але також моральну поміч від Америки.

„НЕ ОБІЦЮЮ ВАМ ЧУДЕС"...

ВАШИНҐТОН. — В своїй промові перед національним пресовим клюбом, югославський представник Константин Фотіч сказав, що він „не обіцює нікому чудес", коли ходить про боротьбу його батьківщини з німецько-італійською навалою. Зате він обіцює, що його край зробить все, що можливе в тій нерівній боротьбі за його волю і незалежність.

УСПОКОЄННЯ В КОНҐРЕСІ ВІДНОСНО СТРАЙКІВ.

ВАШИНҐТОН. — В конґресових колах слідне успокоєння відносно страйків і нема вже такого настирливого бажання ухвалювати гострих протистрайкових законів. Успокоєння наступило внаслідок добрих вислідів роботи ріжних розземних судів, а також внаслідок успокоєння з боку бюра заряду продукції. Голова того бюра, Вилйєм Кнудсен, заявив, що не треба нового законодавства в тій справі. Найвище що треба, говорив він, — змінити одно слово в існуючім вже законі про конскрипцію людей і майна, з: „уряд може перебрати ту фабрику, яка не хоче виконувати державних замовлень", на: „. . . фабрику, яка не може виконувати державних замовлень". Але те одно слово малоб далекойдучі наслідки

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ АМЕРИКИ ПЕРЕБИРАЮТЬ ПІД ОПІКУ ҐРЕНЛЯНДІЮ

Між урядом Злучених Держав Америки і представником Данії в Вашинґтоні, Генриком де Кавфманом, прийшло до умови, на основі якої Злучені Держави Америки перебирають данську кольонію Ґренляндію під свою мілітарну охорону. Америка безпровołочно побудує там летунські і морські бази, а також якслід укріпить береги, щоб не допустити туди можливого напасника. Як заявив департамент стейту в Вашинґтоні, до цього договору спонукало обі сторони це, що в останніх часах німецькі розслідчі літаки почали кружляти над Ґренляндією. А що Ґренляндія положена в сфері північної півкулі, якої на основі Гаванської конференції Америка зобовязалась боронити, тому американський уряд поспішився з тим, щоб не допустити до захоплення цього північного краю німцями.

Водночас обі сторони прирекли, що це перебрання має виключно мілітарний характер. Ця данська кольонія далі задержить данський характер, а також політичну приналежність до Данії, коли остання буде звільнена від панування німців.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ ПОЇДУТЬ ДО ПРИСТАНІ ГАЛИФЕКС, Н. Ш.

Президент Рузвелт тепер застановляється над тим, щоб проголосити порт Галифекс, положений в Новій Шкотії, приступним для американських торговельних кораблів. Дотепер, на основі попереднього невтральнестевого проголошення президента, доїзд американських кораблів до порту Галифекс був під карою заборонений. Але внаслідок постійного затоплювання і вслід за тим зменшення числа британських кораблів, Англія має тих кораблів обмаль і вони занадто перетяжені. Коли американським кораблям буде дозволено довозити до Галифексу всякі воєнні продукти, то це вкоротить на 700 миль дороги для британських кораблів. Тоді вони будуть перебирати товари в Галифекс і вести їх далі, до Англії. Президент добре застановляється над тою справою, бо раз дозволивши їхати американським кораблям до Галифексу, він покладе приклад, який готовий ступнево знести заборону їзди і до інших, загрожених війною портів.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА КОНФІСКАТУ ВСІХ ЧУЖИХ КОРАБЛІВ

Президент Рузвелт звернувся до конґресу з апелем, щоб той ухвалив закон, на основі якого можна булоб сконфіскувати всі чужинецькі кораблі, стоячі внаслідок війни нечинно в американських портах. Таких кораблів, вчисляючи вже й ті, що сконфісковані, знаходиться в Америці поверх сотки.

ВІД ГОРИ ОЛІМПУ АЖ ДО АЛЬБАНІЇ — ГРЕЦЬКО-БРИТІЙСЬКА ОБОРОННА ЛІНІЯ

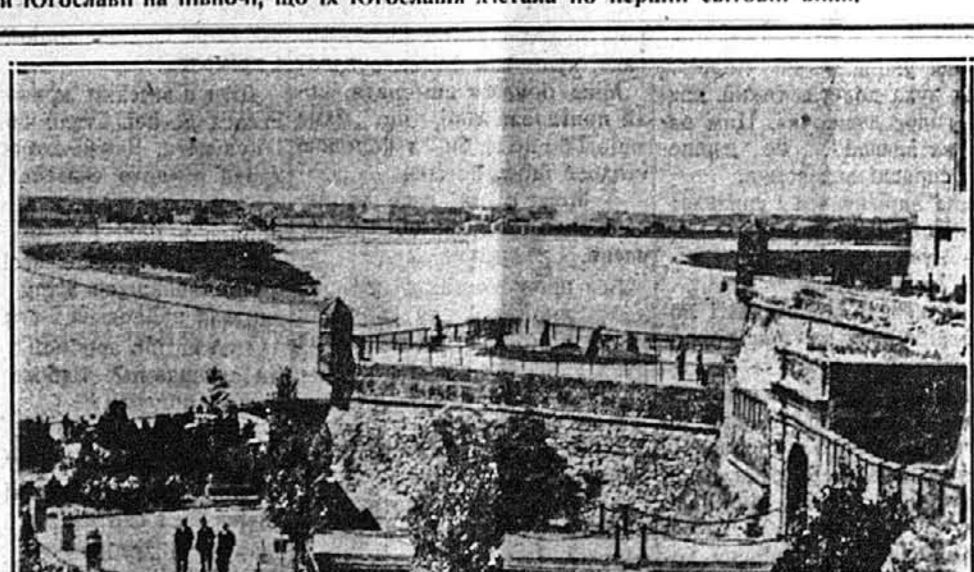
Виходить, що Велика Британія зосередоточила всі свої головні сили в Греції на те, щоб стримати німецькі війська в їхнім наступі на полудневу Грецію, а то й дати їм добру відсіч. Ось таким чином найкращі грецькі частини враз з британською армією розтягнені тепер вздовж оборонної лінії, що тягнеться від Егейського моря аж до Альбанії. Тут німці зазнають у балканській війні першого справжнього спротиву, від висліду якого залежатиме їх опанування Балканом, або довга воєнна кампанія на Балкані з невідомим вислідом.

ГРЕКИ ДАЛІ ПРОДИРАЮТЬСЯ І БЮТЬСЯ

Вправді німецькі звідомлення подають, що забрано в Тракії в полон до 80,000 грецьких вояків, але згідно з тим, що доносять з Атен, бої над Струмою продовжаються, бо захоплені в засідку грецькі вояки, продираються через німецькі сіти, формують нові бойові частини і продовжують далі бої з німцями.

НА ПІВНОЧІ ЮГОСЛАВІЇ НЕ СТАВЛЕНО ОПОРУ

Якщо так є, що німецькі війська забрали Загреб і Любляну, чи навіть Білгород, то це не є нічим надзвичайним, бо Загреб і Любляна не були цілком хоронені, бо вони лежать заблизько німецької границі. Знову Білгороду, як заповіджено, теж не боронено, щоб його не наразити на цілковите знищення. Мадярські війська мали, як доносять, вдертись в ті частини Югославії на півночі, що їх Югославія дістала по першій світовій війні.

ВИД З БІЛГОРОДУ НА ДУНАЙ ПРИ ГИРЛІ РІКИ САВИ.

На початку першої світової війни Білгород лежав на самій границі, бо земля за Дунаєм належала до Мадярщини. По її закінченні перемогою аліянтів, до котрих належала й Сербія, новоутворена Югославія дістала ще й край поза Дунаєм аж по міста Суботіцу, частину так званого Банату. Цей Банат (себто край під кермою зверхника, що називається „бан") при розпаді Австро-Угорщини після першої світової війни поділено на дві частини: одну частину, повіти Темеш і Крассо приділено Румунії, другу, повіт Торонталь, Югославії.

(Банат цікавий українцям передовсім тим, що в ньому є багато українських кольоністів).

„ВІЛЬНА ХОРВАТІЯ" ВІДРИВАЄТЬСЯ ВІД ЮГОСЛАВІЇ

БЕРН (Швайцарія). — Асошіейтед Прес подає, що як тільки німецькі війська ввійшли до міста Загребу, столиці Хорватії, німецьке пресове бюро розіслало повідомлення, що Хорватія відривається від Югославії й формує „незалежну хорватську державу". Усе те має бути в першу чергу ділом Анте Павеліча, отого хорватського терориста, що був тричі засуджений на смерть, та що брав теж участь в замасі на югославського короля Александра в 1934 році. Тоді його виратував від шибениці Мусоліні, що його не видав з Італії. Разом з ним був вмішаний у цей замах ще Еґон Кватернік, що й зістав засуджений французьким трибуналом на кару смерти, так як і Павеліч, голова хорватської терористичної організації „Усташі", що мала свого часу свій революційний вишкіл в „Янка Пуста" в Мадярщині. „Усташі" допустилось, як відомо, багатьох ріжних терористичних вчинків на майні й людях. А було звернене головно проти сербської влади, яка, як голосили терористи, не дала Хорватії автономії й край визискувала та понижала. Та найважніше в тому те, що, як видно, до цього руху прилучився теж і Володимир Мачек, хорватський селянський провідник, що тому кілька днів дав згоду на те, щоб обняти становище заступника премієра в новім югославянськім уряді ґен. Сімовіча. Тепер, як кажуть, він мав вернути назад до Хорватії, щоб, мовляв, бути „у тій тяжкій годині разом зо своїм народом". Мачек і Павеліч були передше великими політичними ворогами, бо Мачек був противником терористичної акції.

ЮГОСЛАВСЬКА ФЛЬОТА ВРАТОВАНА.

ВІШІ. — Невелика, але наскрізь модерна й добре виеквіпована фльота Югославії, перепливла Адрійське море й злучилася з британською фльотою в одній з грецьких пристаней.

ЗАЖУРЕНІ, БО Є ЧОГО.

ЛОНДОН. — Роберт П. Пост подає з Анґлії, що до Лондону доходять такі „чорні" вісти, що не диво, що британці виглядають зажурені. До Лондону вернули з Близького Сходу: Антоні Іден, британський міністер заграничних справ і сер Джан Діл, начальник ґенерального штабу. І вони не привезли нічого доброго, хоч не зо своєї вини, бо зробили все, що було можливе.

Завинив давний уряд Югославії.

Згідно з тим, що подає Іден, воєнні події на Балкані булиб виглядали цілком інакше, колиб Югославія була згодилась давніше піти разом з Великою Британією. Тоді цілком певно булаб пішла теж і Туреччина до війни. Тоді Британія булаб могла дати тим державам цілком інакшу поміч. Тоді й не булоб того, що тепер на Балкані діється.

ГРЕЦІЯ НЕ ДУЖЕ ПІДХОДЯЧА ДЛЯ БРИТАНІЇ.

ЛОНДОН. — Досі не знати, скільки є британського війська в Греції. Та з того, що чути підчас розмов з міродайними чинниками, виходить, що його там нема дуже багато. А то з цеї простої причини, що британська стратеґія вимагає сконцентровання більших сил на азійськім терені. Тому і таке важне для Британії те, щоб Туреччина пішла до війни по її боці. Колиж Британія посилає військо до Греції, то робить це тільки зо сентиментальних зглядів, щоб віддати пошану геройським зусиллям грецької армії.

СУЕЗЬКИЙ КАНАЛ НА ОВИДІ.

ЛОНДОН. — Супроти воєнних подій в Африці, британське воєнне командування мусить знову думати про те, щоб охороняти Каїро, Александрію, а далі Суезький канал, який є найважніший з усього. Колиб німцям вдалося ним опанувати, то це булоб великим ударом для британців, бо требаб було звернути корабельний рух з Азією на шлях довкола Африки.

ЗІСТРІЛИЛИ ПОЛЬСЬКИЙ ЛІТАК.

БЕРЛІН. — Німецьке звідомлення подає, що на мадярській території зістрілено польський літак, що був складовою частиною британської Королівської Повітряної Сили. Мадяри віддали врятованих польських летунів німцям.

З ЮГОСЛАВІЇ ДО ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН. — Націстівське радіо оголосило, що югославські полонені будуть розміщені на території Ґенерального Ґубернаторства.

В АНҐЛІЇ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

ЛОНДОН. — Британське міністерство внутрішніх справ запротестувало перед польським урядом щодо цього, що польська військова поліція в Анґлії арештує поляків, що є цивільними людьми. Британський уряд стоїть на тому становищі, що польська поліція не має права того робити.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НІ, НЕ ПІДУТЬ!

Большевицький гнилий труп опинився знову в такім положенню, що якщоб мав хоч крихітки того, що зветься честю чи звичайною відвагою, то зробив би для звичайної приличности якийсь крок, щоб допомогти реально тим, яких „традиційне геройство" і „високу мораль" розтрублює через радіо, чи через свою пресу. Очевидно, що Сталін добре знає, що йому треба щось робити. І робить. Пускає через своїх агентів новий дурман у світ: Заповідає, що „щось наступить". І то в звязку з війною на Балкані. І то таке, що торкне Гітлєра. Про те останнє навіть не сказано виразно. Куди там! Але так, що можна накрутити сказане на всі лади, а це вже діло советських агентів, щоб роздмухували, що ось-ось, а Сталін уже піде на Гітлера...

Для нас усе те не є нічим новим, ні несподіванним. Ми хіба тільки дивуємось, як це можливе, що Советам вдається ще й досі обманювати не тільки звичайних людей, але й державних мужів, цілі уряди великих держав. Ми далі твердо віримо, що Сталін не піде проти Гітлера. Але не виключаємо, що Гітлер може піти проти Сталіна. Та не про нашу думку тут мова, бо наше слово й так не заважує. Іде про тих, що мають силу, що стоять при кермі великих демократій. Бо якщо між тими керманичами є ще такі, що мають довіря до політичного розуму Сталіна й переконані, що Гітлер скоро піде проти Росії, про що, як вони думають, переконаний і сам Сталін, так чому ж отверто не питають Сталіна, чому не рухається? Пощо тільки вичислює і проголошує, які Совети сильні, які то мають гармати, яких славних летунів і т. п., а не звертає того всього в допомогу тим, що ставлять опір Гітлерови? Коли як коли, але тепер є та критична хвилина, що Совети моглиб придатись. І другим допомогти, та себе вратувати. Але виходить, що й тепер Совети не роблять нічого такого, що булоб якоюсь реальною допомогою Югославії, Греції, себто тим краям, за якими ніби так дуже побиваються, з якими, як з Югославією, навіть договір заключили, вручаючи їй в хвилині боротьби на життя і смерть кусень безвартісного паперу, замісць війська й зброї.

Та так поводились Совети досі, так і надалі будуть поводитись. Проти Гітлера не підуть, хіба, що Гітлер пішов би проти них. Тоді Совети будуть певно закликати весь світ, в першу чергу великі демократії, щоб їх ратувати. Але що правдоподібніше, вони й того готові не зробити. Сталін попросту склонить голову і прийме те, що йому з ласки дасть Гітлер. Бо так є, що большевики прийшли до влади в огидний спосіб, в такий самий спосіб держаться при владі й в такий самий спосіб будуть пропадати. Тому і буде в світі память про геройську боротьбу фінів, греків і т. п., але разом з тим розповідатиме історія і про того гнилого трупа, яким є СССР.

ПРЕСА В КЛОПОТІ

Кріза в котрій найшлася так звана чужинецька преса в Злучених Державах від вибуху нової світової війни, є почасти відбиттям крізи, в якій найшлася останніми часами вся періодична преса в Америці. Щоправда, кріза американської преси, що послугується англійською мовою, не є така гостра, як кріза неанглійської преси, а все таки й вона говорить про крізу.

Як це правильно діється в приватному підприємстві, — а в Америці вся просто преса орґанізована на основах приватного бизнесу, — всяку крізу відчувається передовсім як недостачу гроша. Американська преса почала відчувати крізу в цей спосіб ще до початку нової світової війни. Виступали в цій крізі як головні причини раз один, раз інший чинник.

І читачі чужомовної преси певно добре памятають, які це клопоти мали ґазетярські підприємства ще зо своїми умовими робітниками, коли ці почали орґанізуватися для оборони своїх інтересів на взір старих уже юній ґазетних робітників, занятих при складанні, друкованні, висилці й продажу ґазет. Власники ґазет виступили проти цього руху зрештою з чисто матеріяльного інтересу, боячися, що зорґанізовані умові робітники зажадають більшої заплати за свою працю. Ми певно памятаємо теж, що ця боротьба закінчилася в деяких випадках закриттям ґазет раз на все, а тим самим позбавленням заробітку багатьох тисяч людей.

Інші признаки тої крізи бачили читачі зараз по вибуху воєнних операцій в Европі, коли деякі ґазети підняли ціни ґазет, вказуючи на піднесення коштів видавництва. Ця підвишка ціни ґазети пригадала може деяким читачам, що ґазета зуживає не лише працю робітників умових і фізичних, але й багато матеріялу, передовсім паперу й чорнила. Хоча американські ґазети беруть папір звичайно з Америки (найбільше з Канади), все таки вибух війни в Европі мав поважний вплив на ціну паперу в Америці, бо через війну піднеслися вгору ціни на всі матеріяли. До того Америка не могла вже зовсім брати паперу зо скандинавських і балтійських країв.

Ці два факти, орґанізація ґазетних робітників і піднесення цін на ґазету, мають певний звязок. Коли ґазетні підприємці побачать, що бизнес паде, вони мають до вибору: або зменчити кошти, або збільшити приходи. Звичайно пробують вперед зменчити кошти, а що робітнича заплата в кожній ґазеті дуже поважна рубрика в розходах, вони стараються збити робітничу ваплату. Як довго ґазетні робітники були не зорґанізовані, підприємцям це легко вдавалося. Від коли й фізичні й умові робітники при ґазеті зорґанізувалися, такі орґанізації значно зменчили можливість зменчати кошти ґазети через обтинання заплат ґазетних робітників. Мусять тепер підприємці шукати з крізи інших виходів. Часто таким виходом є лише збільшення оплати за ґазету.

Попри приходи з продажу й передплати ґазети найбільшою рубрикою в приходах ґазети є оголошення. Звичайно, коли ґазета була в клопотах, вона старалася добути більше оголошень. Та власне на цьому полі американська преса ще до війни дістала найповажніший удар з боку нового засобу розголосу, яким являється радіо.

Радіо виросло нині до великанського промислу, в котрий інвестовано багато міліонів долярів гроша, що наймає велике число робітників-фахівців, техніків, артистів, письменників. Цей промисел заробляє великанські гроші для своїх підприємців. Він „народився" і виріс під крилами преси, що була для нього немовби опікуном: ґазети подавали найменчі подробиці про його розвій і поступ. Вони містили вістки про радіові програми, часто зовсім даром. Вони запомагали радіо звідомленнями, новинками. Коли радіо дозріло, воно стало загортати щораз більше розголосного бизнесу, що являється головним жерелом доходів преси. Стала в цей спосіб ця дитина преси конкурувати зо своєю опікункою. Почало радіо забирати від ґазет щораз більше приходу.

Дійшло до того, що великі американські ґазети почали болючо відчувати конкуренцію радія. Кажуть, що серед усіх нюйорських ґазет нині лише дві ґазети приносять зиски (один ранішній денник, а один вечірний) та що найповажніший нюйорський щоденник утратив у минулому (1940.) році на своїх оголошеннях 200,000 долярів (у порівнанні з приходами в 1939 р.).

Ці дані вказують, яку гостру крізу переходить нині американська преса через конкуренцію радіових розсильних стацій на полі бизнесової реклями („адвертайзменту").

ШЛЯХИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

(Від европейського кореспондента).

„Хоча лежачого й не бють...", писав колись Шевченко, то проте, коли вчитуватись в те, про що тепер маячать навіть провідні польські голови, не можна не сказати гіркого слова, зверненого в сторону польської політики. І то вже з того боку, що ця політика нищить не тільки поляків, але й їхніх сусідів.

Нема сумніву, що самі поляки завинили катастрофу своєї держави в 20. віці, як і в столітті вісімнацятім. За події, що пробігли з блискавичною скорістю в вересні 1939 року, відповідає теж і політика польських відповідальних чинників.

На польський національний характер наложила свою печать кількастолітня влада шляхти — себелюбної, зарозумілої, марнотратної. Шляхтич польський дуже часто жив понад свої матеріяльні засоби й можливости і залазив у невиплатні довги. В такім стані людина йде на всякі авантури і беззаконства, від такого лицаря „гуляйдуші" не можна сподіватися послідовности й солідности. „Польща стоїть на безладді" (Польска нежондем стоі) — ця приказка найкраще характеризує настрої і життевий стиль польської держави в минулих століттях. Чи ці традиційні, вироблені довгою історією риси польського характеру зникли?

Можемо сказати, що ціла політика відновленої Польщі від 1918 року, була наповнена хитанням і скаканням з одної сторони в другу. Минувшина Польщі, як великодержави на Сході Европи в 16. і 17. віках, засліпила очі полякам — людям двацятого віку. Вони не хотіли бачити, що в 20. столітті поряд з Польщею є дві великодержави — Німеччина і Росія. Польським провідникам здавалося, що Польща покликана творити рівновагу на Сході, і що від того, з ким вона буде, залежить доля цілої Европи.

Аж до 1933 року поляки так думали, що Німеччина є другорядна держава, а панування большевизму ослаблює Росію, що мовляв, є в інтересі Польщі. Ось тому свою увагу звертали поляки головно в український бік: польська держава, захопивши великі простори української землі, намагалася зпольщити або виселити й винищити українців на „східних кресах".

Хоч польська держава виросла з ідеї боротьби проти Росії, однак політика самостійної Польщі прямувала до пожертвування „єдиної неділимої Росії", і Варшава була дуже занепокоєна навіть советською „українізацією" перед роком 1930. Є відомости, що процес „Спілки визволення України", який відбувся в Харкові на весні 1930 року, мав свій корінь у польській провокації: польські аґенти постаралися, щоб така орґанізація повстала, давали надію на скору війну „Европи" проти большевицької Росії, затягли в цю орґанізацію тисячі української молоді та визначних політичних і культурних діячів, як Сергія Єфремова, Володимира Чехівського і ін., а потім — передали матеріяли про „спілку" большевикам. Таким чином убили „двох зайців": показали свою приязнь до Росії і завдали страшного удару українському рухові під большевицькою владою. Після цього процесу в СССР загострилося переслідування українського руху. слідом за культурними й політичними діячами старої школи пішла нагінка і на комуністів — українців (Хвильовий, Скрипник) і нарешті завершилося все повним винищенням старих комуністів українського походження (Затонський, Любченко й ін.).

Кажуть, що в 1919 і 1920 році польський вожд Пілсудскі мав намір розбити Росію на національні держави, під старим кличем — „за нашу і вашу свободу". Але Ризький мир перечеркнув усі ті пляни й надії. Правда, урядові польські кола (головно з розвідки) гралися гаслами „польського прометеїзму": мовляв, як герой Прометей колись приніс людям огонь з неба, так і Польща принесе волю приґнобленим народам Сходу Европи. Ми бачили в польськім місячнику „Орієнт" портрет Пілсудского, уквітчаний національними гербами всіх народів СССР, також і українським тризубом!

1933 рік зробив межу в польській закордонній політиці. Польські провідники були занепокоєні відновленням воєнної могутности Німеччини і шукали виходу. Було в Польщі дві орієнтації: німецька і французька. Франція хотіла примусити Польщу до союзу з Советською Росією. Цього союзу Польща не хотіла, боячися, що перестане бути „жандармом Франції" на Сході Европи, бо ролю такого жандарма перебере Советська держава. Крім того, в Варшаві розуміли, що війна Польщі в союзі з СССР проти Німеччини булаб на користь комунізму в самій Польщі. Тому Пілсудскі пішов 1934 року на підписання пакту про ненапад з Німеччиною. І так між Німеччиною та Польщею почалася була політика згоди.

На це в Парижі заключила військовий союз з СССР. Здавалося, що в Польщі перемогла течія, прихильна до Німеччини. Невідомо, як би розвинулася польська закордонна політика, колиб був довше жив Пілсудскі. Його „полковники" йшли деякий час слідами Пілсудского у відношенні до Німеччини. Ще 1938 р. Польща була секундантом Німеччини за чехословацької крізи і дістала за це свою пайку — чеський Тешен. Також для Угорщини поляки старалися за всяку ціну здобути Карпатську Україну, щоб зліквідувати „українську небезпеку" на захід від Карпат. Оповідають наші нещасні еміґранти, що мусіли в березні 1939 р. тікати з Карпатської України через Галичину, як їх польська погранична варта зустрічала з злобною радістю: „Так, панове, вже не буде вашої України"! Також Словаччину хотіла „словянська" Польща віддати на поталу мадярам, бо бажала мати спільний кордон з Угорщиною на широкому просторі.

Нещастям Польщі було в першу чергу те, що вона завзялася грати ролю великодержави. Звідси походять оті ріжні політичні хитання, оте — раз з Францією, другий раз з Берліном, а потім з Москвою, а вкінці з Лондоном і Парижем.

Наслідки цієї політики були катастрофальні не тільки для Польщі, але й для інших народів Сходу Европи. Лінія больбольшевизму посунулася далеко на Захід — на Прут, на Сян, на Буг, Німан. Зникли малі держави: Естонія, Латвія, Литва. Упала й сама Польща.

Але чи поляки навчилися розуму після своєї катастрофи? Чи не мріють вони про Польщу ще більшу, як була 1939 року? Вже не Збруч, а Дніпро, Волга і натіть Урал мав би бути польською границею на сході, як це писала польська преса!

На таке маячення нема ліку. „Пан Заглоба" з роману Сенкевича з 17. віку поклав свою тінь на поляків 20-го століття. На основі цих романів виховано не одно польське покоління. Але політика — не поезія. Вона має діло з реальними силами.

М. Д.

Канада є одним з провідних країв на світі, щодо виробу ґумових товарів.

У Мексику живе приблизно 8,000,000 індіян, що творять дві пятих цілого населення.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КОРОВА

(Оповідання з мадярського).

(3)

— Біжи до мами і скажи, що сталося. Мама піде четвертим шляхом.

Анна мала найбільшу причину, не тільки не йти з такою вістю до господині, а також взагалі не показуватися їй на очи. Вонаж була пастушкою, і то її був обовязок пильнувати корову.

— Може би пані ще не казати? — замітила несміло. — Може корова знайдеться зараз?

Міна нетерпеливо тупнула ногою, так як то нераз бачила у мами, коли хтось не зараз послухав.

— Чому не рухаєшся? Біжи зараз до мами! Потому біжи до війта, нехай розголосить по селі, що наша Лиса пропала з пасовиська. По дорозі питай кожного стрічного, чи не бачив корови. Я піду до отсього села. Дорогою ліворуч крізь ліс піде Ліна.

Діти розійшлися. Перешукували всі корчі, всі закутини між скалами, вигукуючи:

— Лиса, Лиса! Де ти?

Нічого не відзивалося, нічого не рухалося.

Раз Міна зупинилася врадувана.

— Чи це не дзвінок? — думала, наслухуючи.

Марна була її втіха і надія. То був лиш свист вітру в очереті.

Ніхто не видів Лисої. Кожний запитаний лиш покрутив головою. Пропала!

Падаючи з утоми і голодні, бідні діти зійшлися під вечір на початку села. Ні Міна Ліну, ні Ліна Міну не питала, чи бачила корову. Кожде з лиця сестри вичитало, що даремний був труд. Тихо, з похнюпленими головами вхозлися на подвіря, бо деж тепер шукати, коли вже стемнілося?

Коли увійшли на подвіря, до їх вуха долетів тихий, ніжний голос дзвіночка. Цим разом не здавалося, бо дзвіночок справді задзвонив.

Міна здрігнулася і спитала:

— Пет, Ліна. Чуєш?

— Чую. Боже!

— То хіба Лиса.

Обі пігнали до стайні і корові кинулися на шию, вицілюючи її.

Корови ніхто з пасовиська не вкрав і вона не втікла до свого давнього господаря. Була на пасовиську сама. Коли самота навкучилася, пішла до хати.

Коли щасливо знайдену дома вже вицілували, стали картати її.

— Ти недобра, ти погана! Чи ти знаєш, як стрівожила нас? Про таку смішну пригоду, ще ніхто в світі не чував.

Радість дітей була така велика, що не чули утоми. Скакали і танцювали коло Лисої. Нараз Міна затихла, її чоло насупилося. З її уст вихопилося слово: Мама!

— Де тепер мама? — подумали обі. — Бідна, смертельно стрівожена мама? Мабуть також пішла шукати. Може Бог знає, куди вже замандрувала?

Міна боялася вимовити, коли пригадала собі, що мама заповіла, коли би з коровою сталося щось погане.

— Може мама вже втопилася? — погадали обі одночасно.

Вся кров застигла у них, коли виринула та страшна гадка. Дрожачи вхопилися за руки і побігли шукати мами.

— Та куди? Куди?

Вже смеркалося.

— Скоро, скоро! — квапила Міна.

З ким зійшлися, питали:

— Не бачили ви де нашої матусі?

Ніхто від рана не бачив її. Всі казали, що як з нею не сталося яке нещастя, то вона давно дома.

Жах підганяв дівчатка. Пройшли очерет і багно, бродячи по коліна. Пройшли малу річку. Замарані і обдерті прийшли до їх поля з картоплями, бо там треба було знайти початок маминої тропи.

— Що це? — скрикнула Міна. — Там під вербою на межі? Чи це не мама?

Під вербою, сперта плечима об пень, справді сиділа вдова і дрімала.

Діти з веселим криком пустилися до неї. Стали обіймати і цулувати. Вдова схопилася і троха сердито сказала:

— Ви чого сюди? Я довго робила в полі і хотіла троха відпочати. Ви не дасьте!

Придивившися дітям ліпше, спитала здивована і огірчена.

— А ви що зробили з вашими суконками? Заболочені і цілком подерті!

— То через Анну, — відповіла Міна. Ми довго шукали.

Вдова протерла сонні очи, позіхнула і спитала:

— Вона згубилася?

— Анна не розказала мамі?

— Я її не бачила. Розкажи, як то було!

— Ми непотрібно цілий день в розпуці уганяли по цілій околиці, бо корова ані втікла, ані згубилася.

Дівчатка розплакалися так, що вже годі було видобути від них яке слово. Мама зачала вгадувати як то було. Висушила хустиною очи малих і сказала потішаючи і втихомиряючи:

— Не плачте, дурні, бо нема чого. Треба мати розум.

Кажучи це, сама захлипала. Так сиділи під вербою всі троє, і всі троє плакали, бо Лиса таки могла їм пропасти.

(Кінець).

ПЛЯНУЮТЬ ЗІБРАТИ 11 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.—Провідники ріжних нюйорських харитативних установ виробляють пляни на зібрання фонду 10 міліонів 765,000 долярів на ріжні харитативні цілі в Ню Йорку. Тут засідають попри себе представники католицьких, протестантських і еврейських орґанізацій.

ЗРОБИВ СТІЛЬКИ, ЩО Й ПАНЦИРНІ ДИВІЗІЇ

Націстівська Німеччина підбиває европейські краї не тільки панцирними дивізіями. Це націстівська пропаганда. І те, що Франція не вдержалась, а так скоро впала, пише Е. П. Тисдел, треба приписати в рівній мірі німецьким панцирним дивізіям і німецькому амбасадорові — Оттови Абецови, що є тепер в Парижі найвпливовішою особою.

Тисдел пише, що Абец перетягнув на сторону Німеччини французьку інтелігенцію, коли був німецьким амбасадором. До його приятелів належав Бонне, французький міністер закордонних справ, і такий визначний французький письменник як Юлій Ромен. Одинокий Делядіє зрозумів, яким небезпечним є Абец і постарався про його видалення з Франції.

Тисдел каже далі, що Абец поступав надзвичайно зручно. Завжди так, якби не був націстом. В подібний спосіб ввійшов у французькі кола теж і Рібентроп, що ще крім того розкидав дуже щедро грішми.

Абец був одружений з француженкою. Був свого часу непомітним учителем французької мови в Карльсруге. Доперва як наці прийшли до влади, дали йому нагоду вирипути на ширшій арені.

Абец вмовляв у французів, що наці не є такі чорні, як їх в Франції малюють, що війна це щось дурне, та що наці хочуть жити з Францією у приязні. А впливав найбільше на інтелігентів, і то цілком невинних. До відомого французького письменника підійшов у дуже невинний спосіб: запропонував йому більшу суму за права до книжки, яку він написав. Ось та „невинна" річ вже зєднувала для німців визначного симпатика. Потім запрошував французьких інтелігентів до Німеччини на ріжні конгреси, де їх щедро гощено. В подібний спосіб пробували націсти зискати декого й з британських інтелектуалів. Далі пропоновано таким людям вступлення до якогось товариства, що, наприклад, застановлялося, що зробити з такою гангреною як комунізм. Тим останнім залякувано ще французьких банкирів та промисловців. Очевидно, все те коштувало гроші, але вони Німеччині оплатились. Ось такий Бонне став навіть дешевим способом уділовцем у великій німецькій хемічній фабриці! Подібне діялось і з іншими політиками, каже Тисдел, ніколи не були дуже скрупулятні щодо того, як заробити гроші.

Та в Англії добре визнавались, хто є Абец. Як він прибув до Лондону, то мусів таки зараз на другий день відлетіти назад до Берліна як непожаданий гість.

Абец був теж замішаний в ту аферу, яка змагала до того, щоб усунути маршала Петена, а його місце заступити Лявалем, як керманичем незанятої Франції. Це, як відомо, не вдалося, бо Петен завчасу довідався про зраду свого співробітника. Тільки не знати досі, як він про це дізнався. Як знаємо, Ляваля арештовано, але пущено на волю за інтервенцією Абеца. Тільки не вдалося Абецови добути для Ляваля далі місце при владі. Абец перебуває далі в Парижі, де має необмежену владу.

Конвенційні Проекти

[9]

Товариство Українська Січ, відділ 170. У. Н. Союзу в Джерзи Сіті, Н. Дж., на місячних зборах, дня 16-го лютого 1941. року, по довших нарадах і дискусіях, припоручило своєму делеґатови, п. Іванови Грабарови, піддержати всі річеві і корисні внески для добра всіх членів У. Н. Союзу, а від себе Товариство вносить поданий тут нижче проект, і просить шановних делеґатів цей проект поперти.

Вважаємо, що дивіденда, яку члени досі побирали, була пропорціонально за низька і тому домагаємося підвищення такої дивіденди, а це певно вийде на користь У. Н. Союзови, бо буде легче приєднувати нових членів.

Дальше вважаємо, що винагорода відділових секретарів є за низька. Маючи на увазі поширення У. Н. Союзу, від секретаря вимагається тепер більше асекураційного знання і більше праці, а відділові каси вичерпуються, бо старші члени частіше хорують і тому неможливо підвищувати платні секретарів з відділової каси, не згадуючи вже про інших урядників. Ліпше оплачений секретар певно доложить більше старань, щоб вести точно секретарське діло і приєднувати нових членів.

Вважаємо Захист для Старців справою пекучою. Було би соромом не подумати над нею серіозно. До цеї справи пояснень непотрібно, бо вона кожному зрозуміла сама собою.

Желаємо успіху делеґатам 20-тої Конвенції, У. Н. Союзови і Членам.

Осип Логин, предс.;
Т. Наконечний, секр. фін.;
Михайло Фурка, касієр;
Іван Грабар, делеґат.

КАМПАНІЯ ЗА САЛЬОНІКУ. — Грубі стрілки показують, як німці вдарили через провал Рупель на долину ріки Струми, щоб заняти Сальоніку, стратегічний порт на Еґейському морю.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОКЛАД ПРОФ. МЕНІНҐА ПРО І. ФРАНКА.

Можуть дійсно жалувати ті з молоді, що могли бути, а не були на викладі проф. Кларенса А. Менінґа в Колюмбійськім університеті в Ню Йорку, коли він говорив про Івана Франка. Що проф. Менінґ обізнаний з українською літературою, то видно от хоч би з того, що він переложив „Гайдамаки" Шевченка на англійську мову. Але тяжко було припустити, щоб він, як американець, аж так добре визнавався в українській літературі й в українському життю, як це він виявив підчас свого докладу про Івана Франка. Не дивота, що присутні так щиро дякували проф. Менінґови за його таку основну працю, яку треба дійсно подивляти. Не думаю передавати змісту докладу, а тільки хочу дещо відмітити. Проф. Менінґ дуже добре підхопив ріжницю між Шевченком як поетом „з Божої ласки" і Франком, тим ковалем, що кував кращу долю українському народови.

Франко це виразник правдивої демократії, говорив проф. Манінґ. Ціла його творчість характеризується одним незломним бажанням видвигнути людину на належне їй місце. В „Захарі Беркуті" Франко представляє силу народньої маси. Вже так плястично змальоване в „Захарі Беркуті", це те саме, що в Америці під назвою „тавн мітінґс" лягло в основу демократичної системи правління.

Великий патріотизм Франка, говорить проф. Манінґ, виявляється найкраще в його найбільшій поемі „Мойсей". Франко нарочно вибрав цю так загально відому біблійну тему, щоб краще змалювати недолю укр. народу. Мойсей, це невидимий провідник, який мусить боротися з усіми лихами свого народу, з бунтом і зрадою. Франко хотів показати у своїй поемі теж і ті хиби українського народу, з якими він сам безнастанно боровся.

Стоячи в обороні людини як такої, Франко бореться з існуючим ладом. І приходить до конфлікту зо своїми співпатріотами, як і з австрійською владою, яка саджає його до тюрми.

Смерть Франка, говорив проф. Манінґ, прийшла саме на передодні, коли це, що здавалося Франкові неможливим, стало можливим і дійсним! Бо вже рік по смерти поета, над Дніпром, у Києві загомоніла воля, а два роки опісля здригнулася й прокинулася до вільного життя й Галицька Волость, колиска Франка. Оте прокинення жде ще на своє остаточне закінчення, заявив проф. Манінґ закінчуючи доклад.

В. Д.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, О.

Вшанували своїх старих громадян.

Наша громада вшанувала в неділю, 30 березня ц. р. своїх двох найстарших громадян, Семена Савчака й Івана Тхурика, котрі поселились у нашій йонґставнській громаді 51 літ тому. Нині вони оба начисляють по 82 літ. З тої нагоди наша громада влаштувала своє місцеве свято, яке розпочалось молебнем у церкві за здоровля тих старців, а опісля продовжувалось в церковній галі знаменитим бенкетом. Було поверх 300 людей, а навіть були місцеві репортери, які опісля подали до своїх газет дописи.

СЕМЕН САВЧАК (сидить) І ІВАН ТХУРИК.

Бенкет розпочався молитвою, яку провів наш новий парох о. П. Понятишин. Опісля забрав слово голова Злучених Товариств, який теж був аранжером цього свята — п. І. Павловський. Він пояснив ціль того свята і зложив бажання двом ювилятам, яких викликав по імені. Приявні нагородили ювилятів рясними оплесками, а сестриці їм причепили цвіти. Це вони, ці старці, були першими урядниками місцевої греко-кат. громади. Тоді їх було небагато, опісля громада зросла. За ними, що до літ побуту в нашій громаді йдуть: І. Ксенич, Т. Ксенич, Лука Грицко, І. Стец, М. Глеза, С. Бацяк, І. Буранич, Т. Сумик, С. Пущак, М. Воличак, М. Йойкан, М. Доровський, П. Мацейко, Р. Гіль, Д. Маринич. П. Тхурик, Н. Тхурик. Всі вони в дуже поважнім віці і всіх їх сестриці нагородили цвітами.

Далі аранжер п. Павловський покликав на товстмайстра п. Данила Петрика, секретаря парохії. Занявши місце п. Петрик від себе зложив поклін заслуженим старецьким членам нашої громади, та попросив до слова о. П. Понятишина. Отець парох забрав слово і заявив, що дуже радіє з того звичаю, щоб дати якесь признання своїм заслуженим громадянам ще за їх життя, а не щойно по смерти. В нас часто лучається, що за життя завдають прикрість, а щойно по смерти жалують. Йонґставнська громада дала інакший, кращий приклад.

Далі покликано до слова ювилята Івана Тхурика. Старець встав і з великого зворушення сплакав. Далі оглянувся довкруги і питає: „А де Ви, о. Забава, що мене врятували раз від смерти?" Отець Забава це наш попередний парох, який добре знався з І. Тхуриком, а цей мав до нього велике привязання. Раз у тяжкій недузі о. Забава висповідав І. Тхурика і релігійно підготовив до можливої смерти. Але наш старець переборов смерть. Тепер всі приявні заспівали йому і о. Забаві „Многих літ".

З черги забрав слово другий старець, Семен Савчак, який почав розказувати про старі часи, як то вони перші в Йонґставні пробивались, як закладали перші товариства, церкву. Тоді їх було все вісім осіб. Нині є коло сім тисяч. Яка зміна! Опісля забирали голос інші старі громадяни і ділились приємними вражіннями. Не забуто при тім і про першого йонґставнського пароха о. Зацерковного і відспівано для нього „Многих літ". Накінець покликано до слова п. Павловського, що найбільше труду поклав при підготові цього свята, але цей відмовився від довшої промови, а лиш всіх поздоровив, зложив їм побажання та вніс тост на честь нового пароха о. Понятишина. По святі в веселім настрої всі порозходились домів.

Учасник.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 29. березня 1941. року помер по довгій недузі член Тов. Зап. Січи, від. 63. У. Н. Союзу.

ІВАН ШИЙКА.

Родився 23. січня 1887. в селі Криве, повіт Бережани, Західня Україна. До У. Н. Союзу вступив в січні 1921. року.

Полишив в краю брата Павла і дві сестри: Настю й Параску.

Похорон відбувся 1. квітня з похоронного заведення до церкви, а відтак на цвинтар. В похороні взяли участь члени від. 63., родина, знайомі, як також два стриєчні браття і братова з Ню Йорку: Андрій Личак з женою і Онуфрей Личак.

Нехай американська земля буде Йому легкою!

М. Личак, секр.

ВИЛЙЕМ ҐРІН ТАВРУЄ СТРАЙКИ

ВАШИНҐТОН. — Голова А. Ф. П., Вилйем Ґрін у гострих словах натаврував теперішні страйки в оборонних промислі і сказав, що вони в значній більшости інспіровані комуністами, або такими робітничими провідниками, що не мають за собою більшости серед членства. Ґрін сказав, що руку комуністів було виразно видно в страйку фабрики Аліс-Чалмерс, в страйку автобусників під проводом робітничого лідера Майкела Квила, а також в страйку в фабриці Форда. Ґрін сказав, що толерування комуністичних лідерів у робітничих організаціях є зрадою американських інтересів. Бо ці комуністи мають цілком відмінні завдання перед собою, ніж ті, що їх мають американські громадяни.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з дня 10-го квітня 1941, у списі делеґатів і їх заступників, було подано, що делеґатом відділу 298 є Осип Сидор, а його заступником Андрій Савіцький. А має бути Йосиф Сидор, делеґат, а Онуфрій Савіцький, заступник делеґата.

НІМЕЦЬКІ МЕХАНІЗОВАНІ ВІЙСЬКА В ПОХОДІ НА ЮГОСЛАВІЮ.

ЗАКОН ПРО ДІТОЧУ ПРАЦЮ

(Рішення Найвищого Суду признає приписи відносно праці дітей, обняті законом про заплату і години праці).

В часі, коли законодавства вісім стейтів на протязі минулого року розважали внесені законопроекти для справлення законів про працю дітей, то федеральні приписи діточої праці були піддержані недавно винесеним рішенням Найвищого Суду, котрим признано закон про заплату і години праці як згідний з конституцією.

Це рішення Найвищого Суду, котре автоматично касує свою попередню постанову відносно діточої праці зперед 22 років, спирається на тім, що конгрес має право виключати з між-стейтової торговлі всякі такі вироби, які випродуковано дешевою працею дітей. Майже одна четверта частина всіх працюючих дітей є занята в між-стейтовій індустрії.

Згадане рішення суду дістало признання зі сторони прихильників ще гострійших законів про діточу працю. Але одночасно звертається увагу на те, що це може відноситись до дітей понижче 16 років життя, працюючих у зіндустріялізованім хліборобстві, вуличній торговлі, а також в такій індустрії, котрої вироби не ідуть на ринок збуту поза границі свого стейту, ані теж до молоді між 16 і 17 роком життя, котра займається небезпечною працею у стейтовій індустрії для власного вжитку. Власти подають, що таких працюючих хлопців та дівчав нижче 18 років життя, котрих не охороняє федеральний закон, буде загально около два мілiони.

Діточе Бюро Злучених Держав звідомляє, що хоч на протязі 1940. року були у вісім стейтах внесені законопроєкти відносно праці малолітків, то однак тільки деякі з них принято. Найбільший поступ в тім напрямку зробив стейт Ню Джерзи. Цей стейт переробив свій старий закон діточої праці та приняв нові міри обширного характеру, включно з тим, що устаткував приписи про працю дітей у зіндустріялізованім хліборобстві. Нові приписи закона забороняють теж працю дітей зпоза стейту Ню Джерзи, а саме тим, котрим закони їх власних стейтів приказують, що вони повинні ходити до школи замість до праці. Принявши мінімальний 16 рік життя за основний вік початку праці в індустріяльних та промислових заводах, Ню Джерзи тим самим став одним з тринацяти стейтів, котрі мають у себе подібні законні приписи. Праця дітей до 16 року життя заборонена підчас годин науки в школі. Поза такими годинами не вільно дитині перед 14 роком життя працювати, однак за виїмком вуличної торговлі, такої як розношування газет та журналів. Але до 12 року життя навіть такою працею не вільно дитині займатись. Також постановлено, що до 16 року життя кожна дитина обовязана ходити до школи.

Стейт Вірджінія так само поправив свої шкільні закони, особливо їхні приписи про адміністрацію і нагляд над тим, щоб всі правильно ходили до школи. Крім того збільшено мінімальний шкільний рік з 160 на 180 днів річно. Постановлено теж, щоб дитині до 18 років життя не було вільно працювати в копальнях, а також в каміноломах.

У стейті Нє Йорк, Кентоки, Луізіена, Ровд Айленд і в Дистрикті Колумбії пороблено малі зміни в законних приписах, що відносяться до невеликого числа дітей-робітників.

Жаден з тих стейтів, котрі дотепер ще не ратифікували додатку до федеральної конституції про діточу працю, одобрену конгресом 1924. року, не піднимали акції в тім напрямку на протязі минулого року. Згаданий додаток до цього часу ратифікували двацять вісім стейтів, але треба ще додаткових вісім стейтів, щоб зявились за тим додатком, заки він зможе стати частиною конституції Злучених Держав.

Загальна Рада — ФЛІС.

КАНДИДАТКА НА ВЧИТЕЛЬКУ ГОЛУБІВ. Росіта Ройс, акторка, що навчила голубів здіймати з неї одіння на сцені, зголосилася до американської армії як вчителька для голубів-листоношів.

Світлина показує її в Філядельфії, як вона демонструє перед рекрутаційним офіциром, що вона має кваліфікації для заняття, до котрого вона зголосилася.

ГІТЛЕР АПЕЛЮЄ ДО СТАЛІНА

ЛОНДОН. Кажуть, що Гітлер звернувся особисто до Сталіна, щоб йому дозволив уживати залізничого шляху Перемишль-Чернівці, що іде через Львів і Станиславів. Іде тут Німеччині про те, щоб дістати якнайскорше нафту і сирівці з Румунії, бо через останні воєнні події попсувались ті шляхи, якими ішли попередні достави.

Умено Ітабаші, 25-літня японка, замешкала в Вакаматсу, в Японії, повила третій раз чотирнята.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Бентлейвіл, Па., помер 31. березня 1941.

МИХАЙЛО КЕНДЗЯ,

член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 109. У. Н. С.

Вступив до У. Н. Союзу в 1914. році. Покійний родився в селі Обидів, повіт Камінка Струмілова, Галичина. Прожив 54 роки.

Брав живу участь у відділі, був касієром через кілька років і був вибраний делегатом на 20. конвенцію У. Н. С. Похорон відбувся 3. квітня.

Покійний лишив жінку, двох синів, три доньки й одного внука.

Нехай земля буде Йому легка!

Мих. Твардонь, секр.

Дня 22. березня 1941. року помер у Дітройт, Міш., по короткій недузі член Тов. ім. Івана Франка, від. 146. У. Н. Союзу,

ВАСИЛЬ ЧАПАК.

Походив зо села Шпиколоси, повіт Золочів, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 1919. р. Похорон відбувся з дому жалоби до церкви, а відтак на цвинтар.

Бл. В. Чапак прожив 52 роки.

Полишив жену Ярину, сина Михайла, дочку Марію, брата Олексу в Дітройті, сестру Анну в стейті Огайо і брата В. Гайдура в Ботлер, Па.

Нехай прибрана земля буде Йому пером!

Секретар.

ІТАЛІЇ БРАКУЄ ГАЗОЛІНИ

РИМ. — Війна Італії з Югославією дошкулює найбільше Італії з того боку, що відпало джерело достави нафти. Це видно найкраще по новому італійському розпорядженню, яким зменшено вживання газоліни для цивільних потреб на 50%.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Українського Клюбу Поступового, від. 70., відбудуться у вівторок, 15. квітня, в годині 7. вечір, в галі У. Н. Дому, 181-183 Фліт ул. Кожний член обовязаний прибути на збори, вирівнати свої вкладки і припровадити своїх кревних або знайомих, щоби їх вписати в члени Товариства і до У. Н. Союзу, як також взяти тікети на пікнік. Кожний член повинен вписати свої діти до У. Н. Союзу, бо такого обезпечення не дістане в жадній асекураційній компанії, як є в У. Н. Союзі, а позате то є будучність для українського покоління в Америці. Ми, старі члени, збудували У. Н. Союз, а тепер наша молодіж має все готове, бо є членство й маєток, лише треба те все піддтримати і своїм величатися, а за не нас будуть американці похваляти, що ми є зорганізовані, і будуть з нами числитися. — Стефан Ґнира, предс.; Михайло Самоїл, кас.; Антін Онисик, секр. (Anthony Onysyn, 117 Lake St., Jersey City, N. J. Phone: Journal Sq. 2-4298.)

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 13. квітня, в Церковній галі зараз по відправі. Проситься всіх членів численно прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож будуть одобрені проекти на 20. конвенцію У. Н. Союзу. Обовязком кожного члена брати живу участь у житті свого відділу та взагалі У. Н. Союзу. Наш відділ славиться гарним зростом. Наша молодь зрозуміла клич Батька-Союзу і масово вступає в члени нашого відділу і ми віримо, що цей рік буде ще кращий від минулого, але треба, щоби кожний член нашого відділу придбав бодай одного нового члена, бо не криком та пустою балачкою, а працею твориться великі діла. Рівнож проситься кожного члена, щоби не затягати своєї місячної вкладки, а точно платити, бо непотрібним спізненням робиться прикрість секретареві, котрий мусить місячний рахунок вислати до головної каси Союзу перед 25. днем кожного місяця. На збори приведіть своїх знайомих і сусідів і впишіть у члени Союзу. — За уряд: П. Мороз, гол.; Й. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267., відбудуться в суботу, 12. березня, в год. 8. вечером. Проситься всіх членів явитися на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. — К. Дідух, секр.

БЕРЛІН СИЛЬНО БОМБАРДОВАНИЙ.

Три години британського бомбардування нанесли Берлінови великої шкоди, що вже пізнати навіть зо самих німецьких звідомлень. Між іншими зістали знищені величава опера, бібліотека, модерна галерія й інші будівлі.

ПОПАЛИ В ПОЛОН.

Три британські ґенерали попали в німецько-італійський полон у Лібії підчас теперішньої кампанії. Між ними є і визначний стратеґ ген. сер О'Коннор.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН, ч. 276. Мешканці нетрів.

Том почав відступати. Проте він рішив не покидати своєї добичі. Знайшовши порядного дрючка він почав атакувати супів.

Борячись завзято він остаточно відогнав тих хижих птахів бодай на такий час, щоб вирвати з тіла антильопи порядний кусок мяса.

Том всетаки відчував голод. Очі не заспокоїли його як слід. Споглядаючи на сире мясо, він дріжав. Але конечність заставила його забути за цивілізацію.

По хвилі вагання він запустив свої зуби в сире мясо. Ось так Том Брент зробив перший крок, щоб перемінитись в істоту нетрів.